

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. november 2019
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu
Teema:	Kestliku kosmosemajanduse edendamine – <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas taustdokument poliitilise mõttevahetuse jaoks, mis toimub konkurentsivõime nõukogu (kosmos) 29. novembri 2019. aasta istungil.

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon võttis 26. oktoobril 2016 vastu teatise Euroopa kosmosestrateegia kohta¹, et luua Euroopa Liidu kosmosealase tegevuse jaoks üldine strateegiline visioon, tagades samas nõuetekohase koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse ELi liikmesriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuri (ESA) tegevusega.
2. Selle kosmosestrateegia edasine rakendamine peaks tõhusamalt toetama Euroopa kosmosetööstuse uuendamist ja arendamist. See võimaldaks tööstusel laieneda ja parandada juurdepääsu ülemaailmsetele ja Euroopa turgudele ja väärtusahelatele ning eelkõige edendada kosmosetööstuse sidemeid muude sektorite uuendamise ja kasvuga.
3. 2016. aasta strateegia järelmeetmena esitas komisjon määruse ettepaneku, millega luuakse ELi kosmoseprogramm aastateks 2021–2027. Selle tekst, mille alaliste esindajate komitee on ühise arusaamana heaks kiitnud ja mille üle Euroopa Parlament on esimesel lugemisel hääletanud, innustab liitu toetama kosmosesektori kasvu ja arengut.

II. KOSMOS EDENDAB KESTLIKKU MAJANDUSKASVU

4. Ülemaailmses kosmosemajanduses toimuvad kiired muutused. Peamisteks praegusteks suundumusteks on suurem avalik huvi ja investeerimine kosmosetegevusse; suured tehnoloogilised muutused, mis häirivad traditsioonilisi ärimudeleid, vähendades kosmosele juurdepääsu ja selle kasutamise seotud kulusid (nn uus kosmos (*New Space*)); kosmoseettevõtetesse tehtavate erainvesteeringute kasv; ning kosmose edasine integreerimine ühiskonda ja majandusse, mis toob kaasa suurema väärtuse loomise nii kosmosesektoris kui ka muudes sektorites. Euroopa kosmosestrateegia üks strateegilisi eesmärke on maksimeerida kosmosest ühiskonnale ja ELi majandusele tulenev kasu.

¹ Dok 13758/16..

5. Seejärel on Euroopas, nagu ka teistes piirkondades, suurenenud ootused seoses kosmosetegevusega, mis oleks kestliku majanduskasvu ja töökohtade loomise tõukejõuks ning pakuks vahendeid ühiskondlike ja ülemaailmsete probleemide lahendamiseks, eelkõige seoses digiülemineku ja kliimameetmetega. Konkurentsivõime nõukogu arutas 2019. aasta septembris ELi pikaajalist jätkusuutliku majanduskasvu strateegiat², mis on üks ELi strateegilise tegevuskava (2019–2024) nurgakividest, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 2019. aasta juunis³. Kosmost peeti üheks tulevaseks teguriks, mis aitab kaasa kestlikule majanduskasvule.
6. Tänu tiptasemel tehnoloogiate, Euroopa strateegiliste taristute ja võimete ning märkimisväärsete andmekogumite arendamisele ja kasutuselevõtmisele nii avalikuks kui ka erakasutuseks on kosmosepoliitikast saanud tulevase kestliku majanduskasvu peamine edasiviija ning kliima ja ressursikasutuse järelevalve alus, samuti kiire digiülemineku võimaldaja.
7. Tärkavad uuendused, tehisintellekt ning andme- ja platvormimajandus on peamised tegurid, mis kiirendavad Euroopa tootlikkust, majanduskasvu, heaolu ja tööhõivet osana ülemaailmsest andmemajandusest. Euroopa Komisjon peaks püüdma veelgi edendada innovatsiooni kosmoseandmete teenuste valdkonnas, suurendama toetust kosmosetehnoloogiate kasutuselevõtule ning soodustama teadmiste ja oskuste vastastikust täiendamist, samuti looma mehhanismid andmete jagamise, ühise kasutamise ja koondamise ergutamiseks ja stimuleerimiseks.
8. ELi 2030. aasta kliima- ja energiaeesmärkide, Pariisi kokkuleppe eesmärkide ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks peaks EL püüdma minna üle kliimaneutraalsele majandusele. Kosmosetaristul ja -andmetel on võtmeroll selliste peamiste muutujate nagu kasvuhoonegaaside CO₂ ja metaani seires, keskkonnamuutuste seires ja loodusõnnetustele reageerimisel.

² Dok 11965/1/19 REV 1.

³ Dok EUCO 9/19.

III. KOSMOSEMAJANDUS ISE PEAB OLEMA KESTLIK

9. Suurenenud tegevus kosmoses avaldab üha suuremat survet kosmosesektorile selle tegevuse vastutustundlikkuse tagamisel. Et säiliks ELi autonoomne, usaldusväärne ja kulutõhus juurdepääs kosmosele, on oluline tagada kosmose jätkuv juurdepääsetavus.
10. Kosmoseprügi levik on endiselt kõige tõsisem oht kosmosetegevuse kestlikkusele. Euroopal peaks olema juhtroll avakosmoses vastutustundliku käitumise rahvusvaheliste põhimõtete edendamisel ÜRO ja muude asjaomaste mitmepoolsete foorumite raames. Avakosmose pikaajalist kestlikkust käsitlevates suunistes, mille ÜRO avakosmose rahumeelse kasutamise komitee (COPUOS) kiitis heaks 2019. aasta juunis, ergutatakse riike ja rahvusvahelisi organisatsioone võtma rakendusmeetmeid avakosmose kestliku kasutamise tagamiseks. Suurem tegevus kosmoses aitab kaasa ka rahvusvahelisele arutelule kosmoseliikluse korraldamise vajaduse üle.
11. Et veelgi tugevdada Euroopa juhtpositsiooni kosmose kestlikul kasutamisel ning võttes arvesse ELi kosmoseprogrammi määruse ettepaneku põhjendust 7, tuleks teha jõupingutusi, et uurida võimalusi Euroopa Liidu ühinemiseks asjaomaste ÜRO lepingute ja konventsioonidega.
12. Ülekoormatud orbiidid võivad viia ka uue turu tekkeni olulusringi lõpu toimingute ja orbiidilt eemaldamise, orbiitide teenindamise ja prügi aktiivse kõrvaldamise jaoks. Uuenduslikud lahendused neis valdkondades on põhielemendid kestliku kosmosetaristu ja Euroopa konkurentsivõime jaoks. On äärmiselt oluline, et Euroopa kosmosesektor oleks selle turupõlvkonna esirinnas.

IV. KOKKUVÕTE

13. Tulevane Euroopa kosmosepoliitika peaks tõhusamalt võimaldama ühendada kosmosesektor muude sektorite uuendamise ja kasvuga. Eelkõige pakub Euroopa juhtpositsiooni saavutamine digiülemineku, kliimameetmete ja avakosmose kestliku kasutamise valdkonnas võimalusi uutes äri- ja sektoriülestes uuendustes.

V. KÜSIMUSED POLIITILISEKS MÕTTEVAHETUSEKS

14. Eeltoodut silmas pidades palutakse liikmesriikidel vahetada arvamusi järgmistes küsimustes:

1. *Milliseid meetmeid peaks EL võtma, et edendada kosmosektori võimet arendada kõrvalharusid ja luua sidemeid muude sektoritega, eelkõige seoses digiülemineku ja kliimameetmetega, aidates seeläbi kaasa kestlikule majanduskasvule ja uuendamisele?*
 2. *Kuidas tagada, et kestlikkusest saaks Euroopa kosmosepoliitika oluline osa? Kas Euroopa peaks võtma juhtrolli kosmose kestlikus kasutamises ning aktiivselt seda ülemaailmselt edendama ja peamiste kestlike tehnoloogiate arendamist edasi viima?*
-